

Selvevaluering 2022

Tema: Fællesskab og dennes betydning for ”det gode efterskoleophold

Forord

Vi har i foråret 2022 valgt at evaluere og undersøge begrebet **fællesskab**. Vi har i den forbindelse udarbejdet et spørgeskema til elevholdet, samt et spørgeskema til lærerne. Derudover er der efterfølgende lavet interview med 3 lærere samt 3 elever for at få lidt flere ord og tanker på nogle af de svar som spørgeskemaet har givet. Der bliver skelnet mellem det store fællesskab og de små fællesskaber. Det er nogle subjektive størrelser, men det er tanken, at det store fællesskab indeholder enten alle elever eller en anseelige andel af elevholdet. Når der så bliver angivet linjefag som en mulighed i det store fællesskab, jamen så varierer vores linjer pt med alt fra 10 på fitness til 50-60 elever på store linjer som spring og dans. Dette kan selvfølgelig have betydning for nogle af besvarelsene, men jeg tror på, at vi alle har en nogenlunde fælles forståelse af de to størrelser og der forsøges at tage højde for dette i analyse af svarene. Evalueringen er bygget op, således at man kan se hvilke spørgsmål og svar de forskellige elementer af evalueringen bygger på. Derudover er der forsøgt at inddrage kommentarer fra elever og voksne både fra spørgeskema samt interview.

Fællesskab - hvad betyder det?

Begrebet fællesskab har flere fælles associationer, mange elever sætter ord som: Tryghed, sammenhold, tillid, venskab og oplevelser.

Udover de stikord og associationer eleverne knytter til begrebet er det tydeligt, at fællesskabet er af betydning for eleverne. Flere skriver ganske enkelt, at det betyder meget, og at det for flere er vigtigt for deres trivsel. De opfatter fællesskabet som en del af deres sociale liv på skolen. Fællesskabet skal være inkluderende, trygt og sjovt at være i - og det er vigtigt for flere, at alle skal være en del af det. Der er desuden en tydelig opfattelse af at fællesskabet skal være båret af gode oplevelser og aktiviteter - ord som, ”hygge” og ”sjov” går igen hos flere. Det er tydeligt for eleverne, at det store fællesskab er vigtigt, men når de bliver spurgt til, hvad der er vigtigst, så er der en overvejende andel med 87 mod 55 der svarer de små fællesskaber som vigtigst. Mange svarer dog, at de i virkeligheden ser forskellige kvaliteter i de to typer af fællesskaber og i den forbindelse finder begge vigtige for et godt ophold. Nogle peger på at de er indbyrdes afhængige - at det ene ikke kan

eksistere uden det andet. For nogle er det en præference om man foretrækker de tætte og nære relationer. Der bliver lagt vægt på den følelse af tryghed og nærhed i relationerne, flere kalder de små fællesskaber for "ægte" venskaber. Andre sætter pris på flokken med mange at snakke og grine med. Der bliver desuden nævnt det at den store flok giver en anden følelse af fællesskab som jeg tolker som en følelse af tilhørsforhold. Svarene afspejler måske i lige så høj grad elevernes præferencer i deres sociale liv, som de svarer på hvad der "objektiv" set er vigtigt. De interviewede lærer peger på at man skal styrke de små fællesskaber for at de kan bære det store. Hvis ikke man har tryghed i nogle nære relationer, kommer man ikke til at trives med alle.

Fællesskabet - Hvor er det og hvad skaber det?

Det mest tydelig sted eleverne oplever det store fællesskab er på turene, her svarer 82 af 139 mod fx 63 af 139 som den næsthøjeste gymnastik. Dette bliver understreget yderligere i spørgsmålet om hvilke aktiviteter, der skaber fællesskab. Højdespringeren med 121 af 139 svarer, at elevfesterne skaber fællesskab, men derefter kommer: Skitur, linjetur og studietur sammen med gymnastik og stævner, som igen peger på at turene føles vigtig for eleverne. Lovespring får 51 positive tilkendegivelser i at være fællesskabende som er helt modsat af lærerne, der slet ikke ser denne aktivitet som fællesskabende. Ved interviews svarer elever samstemmende at på turene og i gymnastikken møder man nye mennesker og kommer til at tale med nogle andre end man plejer - det kan de godt lide. Derudover er der pludselig også nye oplevelser at tale om og man ser hinanden i nye sammenhænge og får mulighed for at ændre syn på hinanden. De voksne oplever fuldstændig det samme og ser at samme kvalitet gør sig gældende for de voksne der samarbejder på tværs af fag og "faggrupper" på skolen.

De små fællesskaber ser eleverne mest eksistere på værelset og på gangen, over halvdelen markerer disse to muligheder. Dernæst kommer klassen og linjefag med lige knap 50 % og 33 %. Lidt overraskende peger under 33% på k-holdet. Det overraskende er, at vi igen ser, at lærerne opfatter dette som et vigtigt fællesskab. to af de interviewede oplever k-holdet som et meningsløst fællesskab, hvor man ikke har andet sammen og derfor føles "tomt".

Når eleverne individuelt skal svare på, hvad der kunne styrke fællesskabet, er svarene selvfølgelig mange, men der er alligevel 3 tydelige temaer hvor svarene har en grad af fælles budskab. Det ene og mest tydelige går igen på ture og aktiviteter. Over 45 elever nævner at flere ture, aktiviteter, oplevelser osv ville være godt. At det så varierer over alt fra et svar der hedder "skitur" til "Flere hyggelige skal aktiviteter, noget hvor man kan være fælles om at grine" Gør det selvfølgelig lidt mindre entydigt at det i sig selv er fælles aktiviteter der er

vejen frem, men jeg synes alligevel at de hører til i samme kasse og peger på, at oplevelser i høj grad betyder noget for elevernes oplevelse af fællesskab og de ser at de der får mødt nye mennesker og skabt nye relationer. Derudover skriver lige omkring 40 svar der handler om en eller anden grad af mere åbenhed, imødekommenhed, initiativ til at lære nye at kende og ikke at "lukke sig om sig selv" i grupper. Det går også på at være positiv og en lille gruppe på 10 peger lidt i samme tråd at aktiv deltagelse og positiv tilgang både til undervisning, lærerne og generel deltagelse i aktiviteter ville styrke det fælles. Mange af de samme temaer viser sig også i svarene på den modsatte side, hvor eleverne skal svare på, hvad der er ødelæggende for fællesskabet. Også her er den store gruppering et tema. En af de interviewede elever peger på at 2 værelsesbyt kunne være en måde at imødekomme den problematik på, da hun allerede nu efter værelsesbyt synes at have mødt mange nye og grupperne er sværere at definere. sammen med en problematisering af dårlig stemning, negativitet osv. bliver der også med forskellige formuleringer ytret ærgrelse over pjæk, manglende deltagelse, regelbrud fra over 40 elever.

Fællesskabet - Hvem skaber og er med i det?

91 % af eleverne mener, at det er vigtigt alle er med i det store fællesskab. På trods af det ser 40 % også at nogen er udenfor. Det sammenholdt med, at der faktisk kun er 20 der synes, de ikke gør noget for at skabe fællesskab er jo et udtryk for, at langt de fleste kærer sig om fællesskabet, men selvom de kan se nogen stå udenfor, kan eller vil de ikke gøre det som skal til, for at alle er med. Det er dog tydeligt at der er flere bud på hvorfor nogen ikke er med. Flere peger på at det også handler om at nogen melder sig ud, trækker sig eller slet ikke formår at få sig meldt ind. Dog er der også mange der ser, at de fleste efterhånden har nogle små fællesskaber at søge til, men måske ikke sådan er trygge i det store fællesskab. De interviewede elever bemærker også, at ingen er helt alene og efterhånden har fundet nogen. Der bliver også i disse kommentarer peget på udfordringen i de lidt lukkede fællesskaber, som måske er særligt lukkede i år af uransagelige årsager. Det bliver i kommentarerne også tydeligt, at der er forskellige syn på, hvorvidt man er ansvarlig for at få folk med. Lige omkring 30% elever svarer, at det er vigtigt alle er med og at det kræver en form for initiativ og aktivitet, men ytrer i forskellig grad, at de forstår, hvad man kan eller synes man bør gøre. En gruppe på 30% svarer blot, de synes, det er vigtigt, men siger ikke noget om, hvad det kræver. En gruppe på 14% mener, det er folks eget ansvar eller i hvert fald ikke deres. Når eleverne giver deres bud på "hvor eller hvordan" de tager initiativ svarer 66% at værelserne klart er der, hvor flest ser sig selv gøre en indsats. Langt færre, men dog 30% elever ser også at gangen, weekender og hallen er steder og tidspunkter de bidrager. 30 % af dem der ikke bidrager svarer, at de enten ikke tør eller ved hvordan. Heldigvis svarer næsten alle med undtagelse af få, at alle har ansvar for fællesskabet - men måske netop

derfor bliver det svært, for hvor langt rækker den enkeltes ansvarsfølelse når alle har et ansvar.

Fællesskabet - 2022

Der er ingen tvivl om at både elever og lærere oplever udfordringer iht. sammenhængskraften i år. Dog mener 33 % at der er et stærkt fællesskab, men 21% svarer at de ikke mener, det er stærkt. 121 elever har heldigvis valgt at uddybe og svarene er rigtig mange. Der bliver peget på grupperingerne igen, flere tror på bedring med skitur og opvisninger i sigte, mens nogen endnu engang peger på regelbrud og udfordring af rammerne som et af problemerne. En elev svarer i interviewet, at der var noget med at folk kedede sig og manglede fælles aktiviteter lidt inde i året. En anden elev ser som sagt at et ekstra værelsesbytt i efteråret kunne have rystet grupperne lidt mere, så det ikke var så opdelt.

Fællesskabet - fremadrettet fokus:

Der er ingen tvivl om at et vigtigt fokuspunkt fremadrettet må være at skabe større sammenhængskraft. Der er for mange der står udenfor eller på kanten af det store fællesskab og nogle af de små fællesskaber, der er for små eller for skrøbelige, hvis så mange ser, nogen der er udenfor. Dette kunne fx gøres ved styrkelse af k-holdets sammensætning, hvor man forsøger at tage udgangspunkt i fx klasser, gange m.m. Derudover kunne et ekstra værelsesbytt styrke det store fællesskab, da det muligvis bryder de lukkede fællesskaber der kan opstå på gange, værelser osv. Derudover skal der nok en bevidsthed om at få sikret de små fællesskaber til en start i fx en introuge og en fællesskabende uge - gange, klasser, værelser osv. Desuden kan vi i endnu højere grad hjælpe elever til at tage initiativ til aktiviteter, der inkluderer alle og arbejde med, hvordan ansvar for det fælles udfolder sig i praksis. Som det sidste et fokus på, hvor vigtig turene, aktiviteter, arrangementer er og at vi som voksne skal sørge for at hjælpe det på vej også når vi møder modstand fra den lille gruppe som ikke vil det. Der kan måske også være en ide i at man også på lærersiden får prioriteret fælles aktiviteter der inkluderer alle, så vi også her får mødt og set hinanden i stadig nye roller og samarbejder på tværs af hele medarbejderstaben.

Skolen og personalet vil på baggrund af denne undersøgelse tage en drøftelse af tiltag i det nye skoleår, som kunne være til gavn for skole og elevhold.